

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 6. Sapientia vult aliis communicari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

nus creavit me initium viarum suarum. juxta Sept. S. Athanasium ad decreta Nicænae Synodi sic exponit; Dominus præfecit me operibus suis incipientis, rebûsque in choandis. Cornelius hic.

Non quàm facile oculis ista lux, tam facile mentibus, sapientia fidus oboritur. S. August. l. 2. contra Academicos c. 1.

Alphonfus Arag. Rex à familiaribus rogatus: qui fieri posset; ut tantarum opum Rex ad paupertatem aliquando deveniret? respondit: Si sapientia venderetur. Math. Tymp. p. 2. Menfæ Theolo-Philosph.

§. IV.

Sapientia fructus.

Num. I.

Pax, concordia.

Videte oculis vestris, quia modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem. Eccl. 51. 35. Nam, ut ait Clem. Alex. l. 2. pæd. medicina medetur corporis morbis; sapientia autem perturbationibus. Ratio est: 1. Quia ut dicere solebat S. Bernardus: sapiens est, cui quæque res sapiunt prout sunt. 2. Quia semper est solutus, semper sui juris: habet animum terræ celsiorem in Deo fixum. 3. Quia sapiens futuris prospicit longè, antequam eveniant; malis partim affuescit, partim providet. Cornelius hic.

Junctæque erant penna eorum alterius ad alterum. Ezech. 1. 9. in signum pacis & concordia; ait de Cherubinibus, qui creatæ sapientia sunt exemplar. Cornelius in Jacobi 3. 17.

Habete in vobis sal; & pacem habete inter vos. Marci 9. 49. Sal significat sapientiam. Vult Christus, ut, quæ dicent Apostoli, pacatè explicent; non tumore Pharisæo, nec bile hæreticâ. Velloso in Judith 5. Paræn. 49. Sal est symbolum sapientia; hujus comes est pax. Unde & sal præcis symbolum erat amicitia. Cornelius, in Jacobi 3.

Quæ autem desursum est sapientia-pacifica. Jacobi 3. 17. Syrus: plena pace: quia vera sapientia est donum Spirit. S. qui pacis est author. Sic sapientissimus mortalium fuit Salomon pacificus. Cornelius hic.

Summus sapientia finis est; ut finis mente tranquillâ. S. Ambros. Octon. 21. in Pl. 118. Septies in die.

Num. II.

Alii fructus.

Nudum formavit hominem Deus, & inermem; ut eum sapientia & muniret, & tegetet. Munimenta, & ornatum ejus non foris, sed intus; non in corpore, sed in mente, constituit. Nisi ergo essent mala, quæ caveret; quæ à bonis, utilibusque, distingueret; non esset ei sapientia necessaria. Lactantius l. uet. div. instit.

Sapienti nihil alienum, nisi quod virtuti incongruum. Quodcumque recesserit, sua omnia, totus Mundus, possessio est: quoniam totò eò, quali suo utitur. S. Ambros. ep. 44. post initium,

§. V.

Sapientia sit practica, jungatur pietati &c.

Ad sciendam sapientiam. Prov. 1. 2. Sapientiam hic non speculativam, sed practicam accipe; quæ est cognitio Dei; ac ultimi finis, ac mediorem eò ducentium: putà legum divinarum; earumque desiderium, & amor. Disciplina verò vocatur passionum, vitiorumque, correctio, & castigatio: hæc incipientibus, illa provectis, competit. Cornelius hic.

Posside sapientiam. Prov. 4. 5. Dicitur possessio, quali pedis positio: quia in sapientia pes affectus ponendus est, non solum oculus intellectus. Sat multi habent sapientiam, sicut arca thesaurum: quæ revera non possidet; sed, qui utitur, ille possidet. Hugo Card. hic.

Sapiens timet, & declinat à malo. Prov. 14. 16. Sanct. Ambros. l. 2. offic. nulum sapientia contubernium cum vitis. Apud Tuffo in Eccl. 3. 32.

Sapiens cor, & intelligibile, abstinebit se à peccatis. Eccl. 3. 32. Præcipuum sapientia munus, vitare peccatum. Tuffo hic.

Et duabus volabant. Il. 6. 2. Sanct. Bernardus f. 4. in verba ita ego opinor, non incongruè, pennas istas agnitionem & devotionem, intelligi posse; quibus in eum, qui supra ipsos est, Seraphim rapiuntur.

Requiescet super eum spiritus Domini, spiritus scientia, & pietatis. Il. 11. 2. Utrumque conjunxit: quia unum sine altero captare non possumus. Apes ceram, & mel, conficiunt: cera apta lumini scientiam; mel pietatem signat. Utròque labi ad efformanda verba opus est. *Diffusa est gratia in labiis tuis.* Ps. 44. 3. Sapientia, & pietate, loquere. Pinna Ethol. 25.

Non gloriatur sapiens in sapientia sua: sed in hoc gloriatur scire, & nosse me. Jer. 9. 23. 24.

Omnis sapientia hominis in hoc uno est, ut Deum cognoscat, & colat. Lactantius. l. 3. div. instit.

Vera sapientia semper virtutem habet comitem: quia hoc magis expedit scire, quod magis expedit esse. Hugo à S. Vict. quod virtus, & veritas, simul esse volunt.

Sicut sol, super flores odoriferos lucens, majorem causat odorem: ita sapientia increata radium sapientia creatæ ad bonos, & humiles, mittens ipsos facit meliores & humiliores. Sol verò super finum, & alia foetida, lucens; quanto plus participant caloris, plus foetent: sic mali, superbi &c. Quanto plus sapientia participant, tanto foetiores. Broymard scientia.

§. VI.

Sapientia vult aliis communicari.

Sapientia edificavit sibi domum. Prov. 9. 1. Sapientia extruit quidem palatia, & convivia parat; non tamen sibi soli: imò videtur ea

Hhh h 3

omnia

omnia constituere in aliorum commodum ; dum in ædes vocat , & epulas sequitur enim : *misit ancillas suas - si quis est parvulus , veniat ad me . v. 3 . 4 .* Puto , reginam illam ita latari in beneficiendo egentibus , vel implorantibus : quia putat sibi proprium esse , & suum maximè bonum , quod communicat cum omnibus . Oliva . t . 3 . conc . 5 . die Merc . hebdom . 1 . Quadr .

Sapientia abscondita , & thesaurus invisus ; quæ utilitas in utrisque ? Eccl . 41 . 17 .

Dabo vobis os , & sapientiam . Luc . 21 .

15 . Sed quare non os sinè sapientiâ ? quare non sapientiam sinè ore ? sed simul utrumque , os & sapientiam se daturum esse promittit . Nocet enim multoties os sinè sapientiâ : inutilis est aliquando sapientia sinè ore . Unde scriptum est : *sapientia abscondita &c .* Eccl . 41 . Qui intelligit , loquatur ; qui non intelligit , melius est , ut taceat ; quam ut nociva , & fidei non convenientia , loquatur . Propter hoc enim ad tabernaculum construendum . Ex . 25 . 3 . *aurum simul , & argentum & as* , Dominus offerri præcepit : in auro namque sapientia , in argento eloquii puritas , in ære verò loquendi facundia , intelligitur . Sanct . Euseb . Emisl . hom . in Natali plurimor . M . M .

Alii datur sermo sapientia &c . 1 . Cor .

12 . 8 . Quia sapientia & scientia , à Deo nobis sic donatur , ut in alios derivetur . Sanct . Bernardus f . 13 . in parvis : cætera charismata nobis dantur ad aliorum utilitatem . Unde Apostolus , cum de distributione donorum loqueretur , non ait simpliciter , alii datur sapientia , alii scientia ; sed addidit dicens , *sermo sapientia* : ut eò tenderet , quòd hujusmodi dona propter alios dantur ; scilicet ut alii ædificentur . Sylveira in Apoc . 10 . 1 .

Si mercedem suam non perdet , qui calicem aquæ frigidæ sitienti porrigit ; quantum mercedem recipiet , qui animæ perpetuò victuræ salutaris sapientiæ aquam scribendo ministrat : quot enim literas debite formas , tot Deo laudis hostias offert . Thomas Kemp . conc . 20 .

Nubes . Lem : *congregata dispergit* . Seneca ep . 6 . Si cum hac exceptione detur sapientia , ut illam inclusam teneam , nec annuntiam ; rejiciam . Picinelli .

Conchilia . Lem : *abscondita in utilia* . Claudianus : vile latens virtus . Id .

Luna à sole illustrata . Lem : *acceptum communicat orbi* . Id .

§ . VII .

Sapientia libenter interrogat , & discit .

Manhu ! quid est hoc ? Ex . 16 . 15 . Ipsa vis nominis ad discendum invitat ; ut , cum audis Legem Dei recitari ; inquiras semper , & dicas Doctoribus : *quid est hoc ?* Orig . hom . 8 .

Et interrogavit eum . 1 . Reg . 3 . 17 . Ut quisque sapientissimus est , ita se facillimum præbeat ad interrogandum ea , quæ ignorat . Quis Deo sapientior ? & tamen sæpe dicitur interrogasse . Interrogabat Adam , *ubi esset ?* Gen . 3 . 9 . Cainum , *ubi esset frater ejus ?* Gen . 4 . 9 . Abraham , *ubi esset uxor ejus Sara .* Gen . 18 . 9 .

Moysem , *quid teneret in manu ?* Ex . 4 . 2 . Isaiam , *quem mitteret ?* 6 . 8 . Jeremiam *quid videret ?* c . 1 . 11 . Eliam , *quid ageret ?* 3 . Reg . 19 . 9 . Diabolum , *unde veniret ?* Job . 1 . 7 . Si Deus , scientiarum Dominus , etiam notissima sibi , interrogat ; quis nos inurbanus pudor ab interrogandis , quæ ignoramus , avocabit ? Angeli interrogant II . 63 . 1 . *quis est iste , qui venit de Edom ?* Gen . 32 . 27 . interrogat Angelus Jacobum : *quod nomen est tibi ?* Mendoza in 1 . Reg . 3 . 17 .

Venit Maria Magdalena annuntians discipulis &c . Joan . 20 . 18 . Quis sapientior Joanne ? qui è latere Christi divinæ sapientiæ fontes potavit ; & tamen mysterium resurrectionis ab una scemina didicit . Id ibid . sect . 2 .

Vir eloquens & potens in scripturis . Act . 18 . 24 . &c . Apollo , qui floruit in Ecclesiæ initiis , *Docebat diligenter ea , quæ sunt Jesu .* Additur autem v . 26 . *cum audissent Priscilla , & Aquila ; assumpserunt eum & diligentius exposuerunt ei viam Domini .* S . Hieron . ep . 140 . Apollo , vinum Apostolicum , & in lege doctissimum , Aquila , & Priscilla , erudiunt ; & instruant eum de via Domini .

§ . IIX .

Sapientia spectat æterna , cœlestia ; non terrena .

Beatus vir , *cujus est nomen Domini spes ejus ; & non respexit in vanitates , & insanas falsas .* Psalm . 39 . 5 . Beatus vir , qui non ab omni insania debet esse alienus , sed à falsa : quæ temporalia æstimantur , & æterna spernuntur : ab hac cavet vir justus ; & aliam prudentissimam insaniam tenet ; terrena spernens , cœlestibus intendens . Sylveira . additam in Marcel . 1 . q . 3 .

Si quesieris eam , quasi pecuniam ; & sicut thesauros effoderis illam . Prov . 2 . 4 . Qui thesauros effodit , eicit rudus terrestris , facit in altum foveam ; donec thesauros attingat . Et qui thesauros sapientiæ invenire desiderat ; quidquid sibi terrenum , inesse deprehenderit , expurgat . V . Beda hic .

Cor sapientis in dextera ejus , & cor stulti in sinistra illius . Eccl . 10 . 2 . Per dexteram bona , per sinistram mala dextera dat intelligere bona æterna ; sinistra temporalia . Vult ergo dicere : quòd sapientes cogitant bona æterna , & ea cupiunt ; & stulti temporalia . Sanct . Bonaventura hic . S . Hieron . hic : ille æterna , & cœlestia sapit & amat ; hic temporalia , & æterna . Cor omnibus hominibus est in medio pectoris , ad terram tamen vergens , ut docet Galenus , & omnes Physici . Per cor ergo , non corporis ; sed mentem , rationem , voluntatem , affectum , ejusque operationes , accipe . Sensus est : sapiens cor habet in dextera , id est , omnia sua promptè , expeditè , agiler , sapienter , feliciter , facit ; stultus è contra . Nam in dextera corporis parte , ac manu , plus est virium , & agilitatis , quam in sinistra . Hieron . qui sapiens est , semper de futuro sæculo cogitat , quod ducit ad dexteram .